

Äidille ja isälle  
Kaikesta kiitos

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.  
Text and data mining prohibited.



Lounais-Suomessa, Saaristomeren syleilyssä, sijaitsee pieni suuri Farlaxin kunta, jolla on pitkä ja hurmeinen historia. Suomeksi se tunnetaan nimellä Vaarlahti, mutta harvoin kukaan koskaan tuota vaihtoehtoa käyttää.

Farlax muodostuu tuhansista tuulen, meren ja jään muovaamista saarista ja luodoista, eikä sinne pääse kuin veneellä tai lossilla.

Pääsaarella asuu kymmenisen tuhatta ihmistä, mutta kesäisin mökkiläiset ja turistit tuplaavat kunnan asukasmäärän.

Farlaxissa tapahtuu monenlaista mukavaa ympäri vuoden. Ihmiset viettävät perinteisiä pyhiä ja järjestävät paikallisia juhlia. Mutta harmillisesti juuri näinä hetkinä Farlaxissa tuntuu tapahtuvan usein myös hieman eriskummallisia kuolemantapauksia.



# JUHANNUSAATTO



Vaikka joku olisikin sattunut kävelemään tuon kauniin paikan ohi, olisi häneltä saattanut jäädä huomaamatta se, minkä tiheä alppiruusukasvusto melkein onnistui peittämään. Aluksi näytti siltä kuin joku olisi hakeutunut suojaan rankkasateelta vehreyden alle, mutta tarkemmin katsottuna huomasi, että kyse oli itse asiassa kahdesta ihmisestä, jotka olivat kietoutuneita toisiinsa.

Juuri näin kertoi löydöstään hieman myöhemmin poliisille muuan herra Lahtinen, joka oli aamuvarhain juhannusaattona lähtenyt heidän merenrannalla sijaitsevan, vaatimattoman saaristolais-talonsa pihalta sauvakävelyille, kuten jokaisena aamuna, oli sitten arki tai pyhä. Tuona päivänä herra Lahtinen oli valinnut kulkea kohti jokirantaa ja sitä ympäröivää laajaa puistoaluetta. Aamulla ei ollut vielä liian lämmin eikä ylettömästi muita ihmisiä liikkeellä. Kävelyretki oli myös mahdollisuus saada hieman omaa aikaa rouva Lahtiselta, herra Lahtinen naurahti poliisille ja siveli sitten vasem-malla kädellään harmaata, hieman ylikasvanutta partaansa ja hörp-päsi vaaleansinisestä muumimukista mustaa, hänelle varta vasten keitettyä kahvia.

Ja olipa tuo surullinen löytö melkoinen sattuma, sillä herra Lahti-sen piti alun perin lähteä kotioveltaan aivan toiseen suuntaan, mutta hän oli nähnyt muutaman aamuvirkun kesämökkeilijän lenkkeile-vän juuri sinne päin eikä ollut halunnut ottaa sitä riskiä, että jou-tuisi juttelemaan vieraiden ihmisten kanssa ja kertomaan, mitä kaik-kea kirkonkylällä juhannuksena tapahtui. Selvittäkööt itse, hän oli

ajatellut, sillä hän ei ollut sielultaan mikään paikallisopas, eikä muutoinkaan minkäänlainen jutuniskijä.

Ja että mistä tunnisti kesämökkeilijät? No esimerkiksi siitä, että niillä oli aivan liian kimaltavat ja kireät urheiluasut, valtavan kokoinen kellonmurikka ranteessa, virtaviivaiset aurinkolasit ja hämmästyttävän kiireinen kulkuvauhti, herra Lahtinen selvitti poliisille ja kosketti vaistomaisesti omia tummansinisiä, käytössä jo hieman rispaantuneita verryytelyhousujaan, joiden molemmissa lahkeensivuissa kulki kolme valkoista raitaa. Ainahan ne mökkiläiset jollakin tavalla paikallisten joukosta erottuivat, *eikö vain*, hän vielä painotti ja haki katseellaan ymmärrystä häntä jututtaneelta poliisilta, joka herra Lahtisen mielestä ei näyttänyt olevan, kuinka sen nyt sanoisi, kovin saaristolaisen näköinen.

Ja vaikka rouva Lahtinen oli ainakin tuhat kertaa sanonut, että herran olisi hyvä kantaa mukanaan matkapuhelinta, sillä suvussa kulkeva sepelvaltimotauti ja sydänvaivojen ensioireet eivät olleet vieraita herra Lahtisellekaan, oli puhelin jäänyt jälleen kerran kotiin. Näin kävelyretkeä ei haittaisi puhelimen pirinä taikka tekstiviestin vaativa pimahdus, ei pyyntö käydä kaupassa, apteekissa taikka torilla. Aina oli jotakin, herra Lahtinen totesi ja pyöritteli päätään samalla, kun poliisi nyökytteli hänelle ymmärtäväisen oloisesti ja pyysi rauhallisella äänellä herraa jatkamaan.

Joten, huomattuakaan nuo toisiinsa kietoutuneet vartalot alppiruusujen juurella ja yritettyään tuloksetta herätellä näitä melko kylmettyneiltä tuntuneita ihmisiä, herra Lahtinen oli lähtenyt rivakasti kulkemaan kohti kotia, jotta voisi ilmoittaa tästä varsinkin ikävästä löydöstään ensin rouva Lahtiselle ja soittaa sitten välittömästi sen jälkeen poliisille. Ketään muuta ihmistä hän ei halunnut löydöllään huolestuttaa. Olihan sentään juhannus ja kaikki.

Ja, miksikö asiasta piti kertoa rouva Lahtiselle ennen poliisia? No ymmärsihän herra poliisi, ettei rouva olisi ikinä antanut anteeksi,

ellei hän olisi heti kotiin saapuessaan kertonut tälle löydöstään. Mutta tietenkin herra Lahtinen oli myös kunnan kansalainen. Ja siksi hän istui nyt tässä, vastapäätä poliisia, Farlaxin kirkonkylällä sijaitsevalla poliisiasemalla, lämpimänä juhannusaattoamuna kello kymmenen, kuvaili kokemustaan ja samalla salaa toivoi, että hän olisi aamulla valinnut sittenkin sen toisen reitin.

# 1

Rikoskomisario Toomas Lehto oli herännyt vasta neljänteen torkkuhälytykseen. Hän ei ollut saanut yöllä unta ja oli vielä aamuneljältä huomannut pohtivansa työasioita. Juuri nyt ne vaikuttivat tietenkin täysin yhdentekeviltä, mutta kirkkaassa aamuyön auringonpaisteessa sellaisista tuli aina todellista tärkeämpiä. Pitäisi hankkia pimennysverhot tähänkin huoneeseen, Toomas pohti itseksensä.

Hän makoili vielä hetken pellavalakanoiden syleilyssä. Ne tuoksuivat vastapestyiltä. Toomas katseli vierashuoneen parisängyn toista puolta, joka oli tyhjä, huokaisi, ja nousi sitten rivakasti ylös. Hän puki päälleen väljät, sinivalkoraidalliset bokserit, astui käytävään, avasi hitaasti vastapäisen makuuhuoneen oven ja kurkisti sisään. Anna näytti nukkuvan rauhallisesti laventelin värisen peiton alla.

Keittiössä Toomas napsautti kahvinkeitTIMEN päälle ja asetteli kaksi ruisleipää valkoiselle Teema-lautaselle. Leiville hän höyläsi pari paksua siivua paikallista kermajuustoa ja leikkasi siihen päälle kasan tuoretta kurkkua. Astiakaapista hänen käteensä osui lasten hänelle aikoinaan antama muki, jossa kehuttiin häntä maailman parhaaksi isäksi. Sellaista kehua ei ole kuulunut enää pitkään aikaan, Toomas tuumaili samalla, kun kaatoi lasiin hieman tyrnimehua.

Toomas söi ja katseli ikkunasta ulos puutarhaan. Vain hetki sitten, tai siltä se ainakin tuntui, olivat heidän lapsensa jusseet

näin kesäaamuisin jo varhain ympäri pihaa. Aamiaista oli nautittu yhdessä koko perheen kanssa ja suunniteltu, mitä kaikkea kivaa päivän aikana voisi tapahtua. Sitten oli vähän riideltä, sitten naurettu, sitten painittu ja sitten kisattu siitä, kuka ehti ensimmäisenä pukea päivävaatteet päälle.

Elämän äänet olivat kuitenkin talosta kadonneet, ja vähitellen hiljaisuudesta oli tullut ystävää. Se ei ollut enää uhka. Lenkillä hän sentään edelleen kuunteli Amorphiksen vanhoja levyjä. Monta kertaa juokseminen oli auttanut häntä selviämään seuraavaan päivään. Ikävämpi juttu oli, että hänen selkensä vihoitteli nykyään kohtuullisen usein, eikä lenkkeily ollut aina mahdollista.

Toomaksen ja Annan aikuistuneet lapset taas juoksivat nyt keskellä alati kiireisempää työelämää, josta hän itse oli halunnut vetäytyä koko ajan yhä kauemmaksi, pienemmälle paikkakunnalle. He olivat aikoinaan päätyneet sitten lopulta tänne Farlaxiin. Saareen, johon hänen virolainen isoisänsä oli jatkosodan aikana rantautunut salakuljettajien kyydissä kouluttauutukseen Suomessa hyväksi sotilaaksi. Isoisän piti palata takaisin Viroon taistelemaan maansa puolesta. Mutta siinä kävi sitten niin kuin usein tuppaa käymään. Isoisä tapasi Farlaxissa paikallisen kalastajan tyttären eikä palannut enää koskaan elinaikanaan kotimaahansa. Isoisä ei elänyt niin pitkään, että olisi nähnyt itsenäisen Viron.

Toomas katseli hetken seinällä roikkuvaa isovanhempiansa mustavalkoista hääkuvaa. Jos katsoi tarkkaan, huomasi, että vaaleaan leninkiin, pitkään huntuun ja suvun morsiuskruunuun pukeutuneen isoäidin vatsa oli hieman pyöristynyt. Huhupuheita oli riittänyt Farlaxissa aina, ja niitä riitti runsain mitoin tänäkin päivänä. Mutta saari ei ollut enää pitkään aikaan ollut ison maailman melskeiden keskiössä. Arjen tahti oli täällä verkkainen, oikeastaan hyvin verkkainen, ja ihmiset ehkä hitusen omaperäisiä. Kyynisyys ei ollut vielä vallannut paikallisten poliisien ammattikuntaa, toisin kuin

pääkaupunkiseudulla. Toomaksen suurin pelko oli, että Farlaxin poliisiasema lakkautettaisiin ja hän joutuisi palaamaan mantereelle töihin. Mieluummin hän sitten lopettaisi hommat ja alkaisi vaikkapa kalastajaksi, kuten hänen isoisänsä.

Ikkunan heijastuksesta Toomas näki ruskettuneen ylävartalonsa. Hiukset olivat alkaneet harmaantua, mutta suurin muutos alkoi tapahtua muualla kehossa. Ei hänestä enää ehkä kalastajaksi olisi, mutta poliisin ammatin vaatimukset pitivät hänet vielä jonkun aikaa moitteettomassa kunnossa.

Samassa ovikello soi. Kello oli tismalleen puoli kahdeksan, ja Toomas tiesi, että oven takana odotti Nina. Hän puki nopeasti päälle mustan, vartalonmyötäisen t-paidan ja khakin väriset, rennot puuvillahousut, työnsi puhelimensa taskuun, käveli eteiseen ja avasi oven.

– God morgon, Toomas!

– God morgon, Nina. Hur går det? Toomas kysyi ja huomasi samassa, että puhelin alkoi väristä hänen reittään vasten.

– No aika hyvin, täytyy sanoa. Kivan lämmin päivä tulossa, ja minä juoksin uuden ennätökseni rantareitillä! Ja siis, sinä olet taas niin – hirmuisen raikkaan näköinen! Olen usein sanonut miehenkin, että...

– Maratonharjoittelu etenee hyvin siis? Toomas keskeytti ja päätti olla vielä hetken vastaamatta yhteenkään puheluuun. Hän viittoi käsillään Ninaa mukaansa kohti Annan makuuhuonetta samalla, kun sairaanhoitaja vastasi salamannopeasti hänen kysymykseensä.

– No, jos ei ota lukuun sitä, etten voi lopettaa suklaan syöntiä ja että treenikaverini Oslossa ja Soulissa juoksevat edelleen minua nopeammin, niin ei voi valittaa! Sinäkin näytät olevan ihan mukiinmenevässä kunnossa... Juoksetko edelleen joka ilta? Tietenkin sinä juokset! Nukkuuko Anna vielä?

– Kyllä vain, ja minun täytyy lähteä töihin. Onko teillä juhannus-

suunnitelmia illaksi? Toomas kysyi ja katui saman tien. Ninan vastaus olisi todennäköisemmin pitkä kuin lyhyt.

– Äh, jag vet int. Vierasvenesatama on varmaan täynnä veneilijöitä ja mökkiläisiä. Ystävämme ovat lähteneet omille mökeilleen, ja totesimme mieheni kanssa, että olemme mielellämme ihan vaan kahdestaan. Ja juomme ne pari pulloa valkoviiniä omalla takapihalla sitten ensi viikonloppuna, kun en ole töissä.

– Låter...

– Mitä mieltä sinä olet, meillä alkaa riesling puskea jo korvista ulos, pohdimme siirtymistä joko uusiseelantilaiseen sauvignon blanciin tai ehkä vinho verdeen, tai sitten roséviiniin, ja kuulin juuri ystävältäni, että hän oli maistanut aivan loistavaa *saksalaista* roséviiniä, mutta minä taas suhtaudun sellaiseen pienellä epäilyksellä, mutta voisihan sekin toisaalta toimia ihan hyvin, vaikka mieheni kyllä ajatteli kokkailla jotakin uutta kalajuttua, johon sopisi...

Toomaksen ei tarvinnut esittää kuuntelevansa Ninan pursuavaa puheenvuoroa kovin tarkasti, sillä hän kulki tämän edellä käytävällä ja pujahti Annan huoneeseen. Ninan energia oli samaan aikaan innostavaa ja uuvuttavaa, ja välillä hän pohti, oliko se hyväksi vai huonoksi Annalle. Toisaalta hänen vaimonsakin oli aikoinaan ollut hyvinkin sosiaalinen sielu.

Toomas asteli sängyn viereen, veti pimennysverhon rauhallisesti ylös ja katseli hitaasti heräilevää vaimoaan. Yöpöydällä oli Toomaksen edellisiltana tuomia syreeninkukkia heidän pihaltaan, vesikannu sekä puolitäysi vesilasi. Hän suuteli Annaa otsalle ja toivotti tälle hyvää viikonloppua. Tämä ei vastannut hänelle mitään, eikä Toomas sitä odottanutkaan. Nina sen sijaan alkoi puhua Annalle kuin olisi käynyt tämän kanssa mielenkiintoistakin keskustelua.

– No niin rouva Anna, aivan upea juhannusviikonloppu tulossa! Lähdetäänpö etsimään seitsemää kukkaa tyynysi alle? No mutta eihän meidän tarvitsekaan, hupsu minä, sinullahan on jo unelmiesi

kumppani tässä näin, vai mitä Toomas? Mennään siis vain uimaan, saunomaan ja treenaamaan. Tänä viikonloppuna minä ajattelin, että kokeillaan vesijumppaa. Meinasin ensin ehdottaa tangoa juhannuksen kunniaksi, mutta eihän maailmassa ole mitään masentavampaa kuin tanssia tangoa keskellä kesää, Nina nauroi. Hän alkoi etsiä kaapista Annalle vaatteita jatkaen samalla päättymätöntä puhettaan tangosta, rumbasta ja jostakin muusta tanssilajista.

– Hei sitten Anna, hei Nina ja hyvää juhannusta! Toomas sanoi ja jätti Ninan sovittelemaan Annan päälle tämän kukallista lempimekkoa.

Pihalla Toomas otti vihdoinkin puhelimen taskustaan ja huomasi, että Abbe oli yrittänyt soittaa hänelle kolme kertaa. Eriskummallista. He tapaisivat kuitenkin ihan kohta poliisiasemalla. Hän näpytteli Abbelle *Kohta siellä*, ja lähti liikkeelle.

Toomas ajoi isolla sähköautollaan Farlaxin kuvauksellisen kirkonkylän halki sen laidalla sijaitsevalle poliisiasemalle. Se erotautui muista kylän rakennuksista, niistä pienehköistä, erivärisistä saaristolaistaloista, joista suurin osa oli rakennettu puusta ja ripoteltu hassusti pääkadun varrelle ja sitä ympäröivään mäkiseen maastoon. Herrasväen, aateliston, kauppiaiden ja muiden aikoinaan valtaa pitäneiden huvilat, kesäasunnot ja kartanot oli sen sijaan ripoteltu eri puolille pääsaarta ja sen rantoja.

Poliisiasema oli vanha, Wivi Lönnin suunnittelema kolmikerkoinen punatiilinen rakennus. Se oli hienosti entisöity, vaikka sitä olikin yritetty tuhota sisältäpäin aina niin edistyksellisessä 60-luvun remontissa. Toomas tunsi mielihyvää joka kerta, kun hän ajoi aseman pihaan ja astui sisään työpaikalleen. Historiaa ei voinut olla aistimatta eikä kauneutta näkemättä.

Rakennus oli ollut aikoinaan täynnä poliiseja, mutta nykyään suurin osa tiloista oli erilaisten artesaanien ja muotoilijoiden käytössä. Yksi teki vanhoista kalaverkoista maailmalla menestyneitä

korvakoruja, toinen kutoi räsymattoja, kolmas suunnitteli ulkomaalaisille raharikkaille luksuskelloja ja neljäs muotoili savea. Talossa ja sen pihapiirissä järjestettiin muutaman kerran vuodessa pienet markkinat, ja Toomaksen ja Annan kotoakin löytyi useampi räsymatto ja keraaminen koriste-esine. Toomaksen rento kesätyyli ja pimeään talvikauden vaaleat, Annan aikoinaan kutomat villapaidat sopivat täydellisesti tähän miljööhön. Oli kerta kaikkiaan onni, ettei hänen tarvinnut enää käyttää poliisihaalaria.

Toomas kulki pääovesta sisään viileään, ilmastoituun tilaan ja huomasi ihmetyksekseen, että ainakin osa tiimistä oli jo paikalla, vaikka kirkonkellot eivät olleet lyöneet vielä edes kahdeksaa. Kun Toomas vielä riisui eteisessä kenkiään, Abbe tuli häntä vastaan vaaleanpunainen muumimuki kädessään. Jämäkkävartaloisella, Toomasta nuoremmalla ja hieman lyhyemmällä miehellä oli päällään poliisihaalarit ja jaloissaan harmaat villasukat. Hihat kiristivät tavallistakin enemmän hauisten kohdalta, ja Toomas pohti, että pikkulapsiperheen isä oli näemmä jälleen tarvinnut vähän enemmän *egentid* – ja viettänyt sen salilla.

Abben perässä ja hänen ohitseen Toomasta tervehtimään tuli tämän koira, Skälle. Se oli basset hound, joka näytti aina surulliselta, vaikka oli iloinen. Se ei ollut halukas tottelemaan yhtäkään käskyä, eikä siitä sen vuoksi saanut oikeaa poliisikoiraa sitten millään. Kylän rauhallinen tahti näytti kuitenkin sopivan tälle pitkäkorvaiselle, kuolaavalle ja riippunahkaiselle makkaralle oikein hyvin. Ja merkillisen usein Skälle sai pelkällä läsnäolollaan ihmiset kertomaan poliiseille enemmän kuin mitä heillä ehkä alun perin oli tarkoituksena.

Toomas ehti Abben ja Skällen nähdessään sanoa nopeasti huomenta, mutta vaikka Skällen häntä heilui iloisesti puolelta toiselle, hän huomasi samalla sekunnilla, että jokin oli pielessä. Hän katsoi kysyvästi Abbea ja nyökkäsi kuin antaakseen tälle luvan puhua.

– Puistosta on löytynyt kaks ruumista. Maija on jo siellä.

Toomas katseli miestä ja rypisti otsaansa sanomatta mitään. Abbe otti reilun kulauksen kahvia ja laski sitten mukin sivupöydälle.

– Perhanan perhana Toomas. Meidän täytyy mennä. Nyt.

Abbe kiinnitti vakavana hihnan Skållen pantaan samalla, kun Toomas veti vasta riisumiaan kenkiä takaisin jalkaansa ja mietti, kuka tällä kertaa oli kuollut.

## 2

Sofie Andrell istui sängyn laidalla, katseli vasemman jalan villasukan kärkeen tullutta reikää ja tajusi, ettei hänellä ollut jäljellä enää yhtään läheistä, joka voisi kutoa hänelle uudet sukat.

Sofieta väsytti. Yöllinen rankkasade oli pitänyt hänet valveilla liian pitkään, eikä kesäöiden olemattoman lyhyt pimeys helpottanut yhtään sitä, että hän edelleen, näin nelikymppisenä, pelkäsi pimeää. Oli ollut vaikeaa sulkea silmät ja saada unen päästä kiinni ennen kuin aurinko alkoi nousta ja tuoda valoa huoneeseen.

Hän katsoi kellonajan kännykästä, joka makasi hieman pölyisellä yöpöydällä, siinä tanskalaisen valaisimen ja toistensa päälle pinottujen dekkareiden vieressä.

– Hyvää huomenta ylikomisario Morse, hän toivotti päällimmäiselle kirjalle.

Kello oli puoli yhdeksän. Päivä oli jo melkein liian pitkällä, mutta kesäaamun viileys tuntui yhä paljaalla iholla. Sofie nousi ylös ja sulki ikkunan. Hän katseli ulos puutarhaan, rantasaunalle ja edemmäs merelle. Aamuauringon säteet lämmittivät välittömästi hänen kehoaan. Kaikki näytti kerrassaan ihastuttavalta. Meri läikehti auringonsäteiden luomista, tuhansista valotimanteista. Ruoho oli runsasta ja kirkkaan vihreää. Terassin pelargoniat kukkivat, puiden oksat ja lehdet eivät värähtäneetkään.

Juhannusaatosta tulisi luultavasti hirvittävän kuuma, hän pohti samalla, kun nojautui käsillään tammisenkkiin. Sofie katseli senkin

päälle asettamaansa kuvaa Henrikistä. Sen viereen hän oli koonnut muistoja heidän yhteisiltä matkoiltaan: Mongoliasta hankittuja koristeltuja tohveleita, Jerusalemissa ostettua keraamista granaattiominaa sekä Intian reppureissulta kotiin kulkeutunutta korkeaa veistosta. Hän nosti Henrikin kuvan käteensä ja kuljetti sormeaan miehen hymyilevillä kasvoilla. Jostakin syystä oli vieläkin tärkeää pitää kiinni sellaisesta, mikä ei ollut enää totta. Turvallisuudentunne oli voittanut seikkailunhalun ja kuolema rakkauden.

Hetkeä myöhemmin Sofie katseli itseään kylpyhuoneen peilistä. Hän kiinnitti tummahkot, puolipitkät hiuksensa ponnarille ja siveli kasvoihinsa kahta eri voidetta. Siniharmaiden silmien reunoilla väreili iloista ja suruista nousseita ryppyjä, jotka eivät itse asiassa kadonneet voiteiden voimasta, syvenivät vain. Molempien vanhempien kautta periytyneet raskaat yläluomet painoivat silmille aavistuksen surumielisen katseen. Couperosan punoitus näkyi nenässä ja poskilla, mutta alkukesän aikana tullut päivytys peitti sitä mukavasti. Suu oli täyteläinen, ja se kaartui hymyyn. Kelpaa, Sofie ajatteli ja pesi puoliväkisin hampaansa.

Hän puki päälleen Marimekon mustavalkoraitaisen puuvillapaidan ja Henrikille aikoinaan ostamansa väljät puuvillabokserit ja lähti keittiötä kohti. Sinne kävellessään hän haki ensin eteisestä aamun lehdet ja ohitti sitten työhuoneensa. Sofie irvisti. Hänen ei tarvinnut kuin vilkaista kirjahyllyjen reunustamaan huoneeseen muistaakseen, että tänäänkin pitäisi tarttua tutkimukseen ja kahlata läpi yhtä lukuisista, Jerusalemin lähihistoriaa käsittelevistä opuksista. Tutkimuspaperin palautuspäivämäärä läheni uhkaavasti.

Keittiössä Sofie avasi radion ja kuunteli sivukorvalla ajankoh-taisohjelmaa. Hän jauhoi kahvipavut, keitti veden ja valmisti kaura-puuron. Sitten hän kaatoi pressopannusta kahvia täydellisesti käteen sopivaan Arabian vaaleaan kuppiin, lisäsi paljon maitoa sekä kuppiin että kattilaan ja jätti puuron hautumaan pehmeäksi. Oli aika

lukea aamun lehdet ruokapöydän ääressä. Vanha, käytettynä ostettu Artekin pöytä oli sekin jo omat ryppynsä kasvattanut, eivätkä pöytä ympäröivät valkoiset muovituolit teräspinnajalkoineen riittäneet kasvojenkohotukseksi. Pöydän ääressä oli vietetty monet kosteat juhlat, pitkät päivälliset ja tärkeät kohtaamiset.

Nykyään pöydän ääressä istui useimmiten vain yksi ihminen, nimittäin Sofie itse. Hän nautti ajatuksesta, että toki *voisi* halutessaan järjestää isojakin illanistujaisia, mutta todellisuudessa hän kyllä tiesi, että niin kävi erittäin, erittäin harvoin. Oliko hän yksinäinen? Ehkä välillä. Mutta muutamia kertoja viikossa pöydän ääressä istui joku muukin, joten tilanteesta ei tarvinnut olla huolissaan. Näin hän uskotteli itselleen aina kun epäily liiasta yksinolosta hiipi mieleen.

Henrikin kuoleman jälkeen Sofien oli ollut helpompi olla itseksensä, eikä hän kaivannut muiden ihmisten seuraa samalla tavalla kuin ennen. Silloin tällöin hän huomasi silti edelleen kysyvänsä Henrikiltä mielipidettä eri asioihin ja jakavansa tälle ajatuksiaan päivän uutisista.

Tänäkin aamuna olisi riittänyt kosolti juteltavaa. Farlax Nyheteriä lukiessaan Sofielle selvisi esimerkiksi, että herra Jonssonin puutarhasta oli varastettu vanha lapio ja että porukallinen nuoria oli ajanut rouva Marjasen pihaan ja suoraan päin tämän satavuotiaista kaneliomenapuuta. Tästä rouva oli lehden toimittaja Johannin mukaan erityisen tuhtunut, sillä sellaista puuta ei saanut noin vain vakuutuksesta takaisin. Lisäksi Sofie oppi, että Vuorisen perheen tyttären Hertan uuden hamsterin kaikille kyläläisille avoimia ristiäisiä vietettäisiin juhannusta seuraavan viikon lauantaina ja että lähisaarella tehtiin tutkimusta apolloperhosista. Myös muutama tuttu saarelainen oli mukana tutkimushankkeessa vapaaehtoisena, ja koko ryhmä hymyili tyytyväisenä jutun yhteydessä julkaisussa valokuvassa. Farlaxiin pari vuotta sitten muuttanut pariskunta Sormunen taas oli päättänyt järjestää juhannuspäivän iltana omalla

pihallaan pienimuotoiset, alkoholittomat tanssit, ja Himlagårdin kartanossa kokoontui puolestaan Naiseuden voima -niminen ryhmä juhlistaakseen keskikesän matriarkaalisia perinteitä.

Kun Sofie oli lukenut paikallislehden kannesta kanteen – siinä ei tälläkään kertaa mennyt kovin kauaa – ja juonut ensimmäisen kupin kahvia, hän kaatoi tottuneesti kattilassa hautuneen puuron syvälle lautaselle, lisäsi mukaan lusikallisen saaren meijeriltä ostettua maustamatonta jugurttia ja kipollisen viime kesänä poimimiaan mustikoita. Hän viimeisteli annoksen paahtamallaan myslillä sekä ruokalusikallisella lähitilalta lahjaksi saatua hunajaa.

Hän oli juuri saanut nautittua ensimmäisen lusikallisen, kun pyhä aamuhetki keskeytyi puhelimen pirinään. Se oli Toomas. Mies ei yleensä soittanut näin varhain aamulla. Sofie huomasi hieman hätkähtävänsä; tutuilta tulevat yllättävät puhelut yllättävään aikaan eivät herättäneet hänessä hyviä muistoja. Isä, äiti, Henrik. Kaikki se kamala oli aina lähtenyt liikkeelle yhdestä puhelinsoitosta.

– Haloo? Toomas? Onko kaikki hyvin? hän kysyi niin, ettei vaikuttaisi liian innokkaalta eikä liian pelästyneeltä mutta kuitenkin siltä, että oli vähän huolissaan – ja päätyi lopulta kuulostamaan hie-man oudolta.

– Sofie? Onko *sinulla* kaikki hyvin?

Sofie kuuli, että mies oli jossakin ulkona. Taustalta kuului vai-meaa puhetta ja jossakin kauempana lauloi satakieli. Sofie huokaisi syvään, hymyili ja jatkoi.

– Hei Toomas. Joko te poliisit löysitte herra Jonssonin lapion?

– Mitä?

– Luin juuri lehdestä, että joku on vienyt miesparan lapion, Sofie totesi huvittuneena ja alkoi samalla täyttää sanomalehden sudokuruudukkoa.

– Ei, ei mitään *lapiota*, vaan... Kuule. Tarvitsen sinua. Tai siis! Tarkoitan, että tarvitsen *apuasi*.

– Olen kyllä juuri aloittanut täyttämään päivän sudokua, ja tuota työhuoneessa odottelevaa tutkimustakin pitäisi tehdä.

Useampi vitonen löysi sudokuruudukossa omalle paikalleen.

– Sofie. Nyt on juhannus. Vapaata.

– Ja sinä soitat minulle, koska...

– Tarvitsen apuasi, Toomas sanoi painokkaasti.

– Juhannuksena?

Luurin toisessa päässä oli hetken hiljaista.

– Niin, juuri niin. Juhannuksena.

– Tiedäthän, että olen jo sen ikäinen, etten aio enää juosta miesten enkä naisten toiveiden perässä, Sofie sanoi ja sai samalla kaikki kakkoset paikoilleen.

– Minulle olisi tärkeää, että tulisit edes käymään. Voimme sitten jutella jatkosta. Alexander on myös tulossa.

Sofie lopetti sudokun täyttämisen.

– Ai Alexander? Mihin tarvitset lääkäriä, Toomas? Mitä on tapahtunut?

– No katsos, minulla on, tai siis meillä, siis minulla, Maijalla ja Abbella on ongelma, ja halusin soittaa sinulle itse. Saimme aamulla soiton ja... No. Täällä on kaksi ihmistä. Kuollutta ihmistä. Hyvin kuollutta ihmistä, ja tämä on hyvin surullista, mutta he ovat tosiaan kuolleita. Erittäin kuolleita...

– Toomas, hyvänen aika sentään. Mikset heti sanonut?

– No tuota, on paljon asioita. Mielessä. Nämä kaksi kuollutta ihmistä. Täytyy hoitaa asioita. Soitella ihmisille. Etsiä todisteita. Kulkea tässä määrässä savessa. Vastaila sekä kunnanjohtajan että kirkkoherran kysymyksiin. Estää Farlax Nyheterin tähtitoimittaja Johania tulemasta alueelle kyselemään vääriä kysymyksiä vääriltä ihmisiltä... Ja sinä aloit puhua jostain lapiosta ja minulla meni siinä pasmat aivan seka...

– Tunnenko heidät? Sofie kysyi totisena ja tunsi, miten kylmä hiki alkoi nousta hänen otsalleen.

– En usko, mutta kaikkihan täällä nyt tietenkin jollakin tavalla tuntevat toisensa...

Sofie oli niin hiljaa, että Toomas kuuli sen, sillä mies jatkoi vakuutteluaan.

– Mutta tosiaan, en usko. En viitsi kertoa tarkemmin, kun täällä pyörii kaikenlaisia ihmisiä. Tarvitsemme kriisityöntekijän tähän tueksi. Sen vuoksi soitin sinulle.

Sofie pysyi edelleen hiljaa ja jatkoi hitaasti sudokun täyttämistä.

– Ja Sofie, totta puhuen, tämä on myös vähän erikoista tämä kaikki. Vaikka meitä on useampi osaava poliisihenkilö paikalla, niin eipä luultavasti olisi haitaksi, jos sinäkin piipahtaisit täällä katso-massa tilannetta jo ennen kuin menemme perheen luokse kerto-maan suru-uutisen. Tiedät sitten paremmin, että missä mennään.

Sofie pohti mielessään, mitä oikein oli tapahtunut ja kenelle siitä oikein pitäisi kertoa.

– Sofie? Oletko vielä siellä?

– Joo, mutta... Enpä tiedä Toomas. Tiedät etten enää tee niitä jut-tuja, minä ja ihmiset... En tiedä, haluanko. En ole ehtinyt varautua...

Loput kolmoset ja neloset paikoilleen.

– Kuule Sofie. Vaikka olet menettänyt uskosi ihmisiin, olet silti parhaimmillasi heidän kanssaan. Ja koska olet sitä paitsi viimeksi nähnyt muita ihmisiä? Sinun täytyy kuule välillä lähteä ulos. Ja Sofie, uskoisin, että sinusta olisi muutenkin apua näiden uhrien läheisille. Voisit toimia sellaisena, hmm, vertaistukena? Tukihenkilönä? Mitä näitä nyt on. Ja kuule, olisit samalla iso apu meille. Juhannusviikon-loppu, tiedäthän... Meillä kolmella tulee olemaan paljon muutakin tekemistä, ja tällaiset mahdolliset murhajutut...

Sofie havahtui ja laski kynän kädestään, vaikka sudoku oli jo mel-kein valmis. – Murhajutut?

– Hmm, mitä? Tosiaan! Siltä se taitaa ikävä kyllä näyttää. Eli, tällaiset mahdolliset murhajutut pitäisi tietenkin ratkaista mahdol-

lisimman nopeasti, jotta emme vaikuta aivan tehottomilta toloilta täällä saaristossa. Mitä nopeammin ratkaisemme tapaukset, sitä todennäköisemmin Farlaxin poliisiasemalle löytyy jatkorahoitusta.

– Mutta Toomas, eikö kriisityöntekijänä toimiminen ole jonkun ihan virallinen tehtävä? Sofie yritti käyttää vielä viimeisen oljenkorren ja sijoitti sen jälkeen loput yhdeksiköt ruudukkoon.

– Niinhän se on. Se virallinen henkilö on tällä hetkellä pitkällä lomalla Kroatian rannikolla, eikä sijaista tietenkään ole. Mikä taas ei yllätä varmaan kumpaakaan meistä. Kirkkoherrallakin on juuri nyt jotain muuta, vaikka hetki sitten hänellä kyllä riitti aikaa pitkään puheluun tätä tuoretta tapausta koskien. Sana liikkuu nopeasti täällä Farlaxissa. Joten uhrien omaisille pitäisi kertoa tästä kaikesta melko pian. Ja heitä pitäisi tukea tässä kaiken keskellä. Ainakin tässä alussa. Olet aiemminkin vienyt kuolinviestejä meidän ja muiden poliisien kanssa. Hoidan kyllä taas kaikki paperityöt. Turusta tulee varmasti jossain vaiheessa joku henkilö. Lupaan, että voit sitten palata takaisin tutkijan tehtäviin. Mitä se nyt taas olikaan, Jerusalem ja sen sellaista... Mutta tarvitsemme apua nyt. Joten Sofie... Miten olisi?

– No... Ihan hyvin perusteltu.

Sofie tunki rauhoittuneensa.

– Ja Sofie...

– Niin herra rikoskomisario?

– Uskoisin, että sinäkin haluat selvittää, että mitä ihmettä täällä on oikein tapahtunut. Ja sinä tiedät, että minä en haluaisi tippaakaan apua mantereelta. Eli tarvitsemme ehkä myös aivojasi. Niitä Mensaaivoja siis, ei niitä, jotka eivät kykene muistamaan tuttujen ihmisten nimiä tai kaupasta tarvittavia asioita. Tai sitä, että kirjaston kirjat pitäisi palauttaa tai laskut avata ja maksaa ajallaan tai sitä, ett...

– Ymmärsin.

– Joten...?

– Niin, no, ei kai tässä sitten...

– Hieno! Kiitos Sofie. Laita saappaat, täällä on todella märkää ja mutaista yön jälkeen. Mitä? Aivan, aivan, Maija käski sanoa, että olemme tosiaan täällä puistossa, kylän puoleisella rannalla, siinä Leninin, ei kun siis Tove Janssonin, patsaan kohdalla. Tosiaan, Tove Janssonin patsaan kohdalla.

Sofie raapusti viimeisen kahdeksikon sanomalehden ruudukkoon.

– Mahdollinen murhajuttu. Saappaat. Tove Jansson. Ratkaisin sudokun. Ei hätää Toomas. Tulen kohta.

– Kiitos Sofie, minä...

– Ei hätää. Tulen kohta.

– Kiitos.

### 3

Sofie lämmitti mikrossa viimeisen kupin kahvia ja pohti samalla, keitä nuo puistosta löytyneet ihmisparat mahtoivat olla. Valtaosa kyläläisistä ja saarella asuvista tunsivat tai vähintään tiesivät toisensa, vaikka kieliraja edelleen hieman erotti Farlaxin suomen- ja ruotsinkielisiä asukkaita. Joka tapauksessa kuolema tulisi koskettamaan koko yhteisöä. Hautajaisista tulisi tapaus, halusivat omaiset sitä tai eivät, Sofie pohti. Saariston pikkiriikkisiä seurakuntia kiertävälle, paikalliselle kirkkoherra Modigille se olisi erittäin ikävänlainen toimitus.

Sofie itse oli luopunut omasta pappeudestaan kauan sitten. Henrikin kuoleman jälkeen se kaikki oli vain käynyt liian raskaaksi. Vieläkö hän uskoi Jumalaan? Silloin tällöin. Kutsuiko joku häntä vielä pastoriiksi? Usein. Siitä roolista oli vaikea päästä eroon. Moni tiesi, jotkut eivät ymmärtäneet, toiset eivät uskoneet. Hänelle se oli kuitenkin selvää: hän ei halunnut enää olla pappi eikä työskennellä kirkossa.

Sofie hörppäsi kahvia, kulki kupin kanssa olohuoneen valtavan ikkunan luokse ja katseli ulos. Naapurin Bertil teki joka-aamuista taji-liikesarjaansa puutarhassa. Vanhalla miehellä oli ylävartalo paljaana, päässään vuosikymmeniä vanha hiihtopipo ja jalassaan löysät housut. Sofien mieleen nousi välittömästi Henrik, joka oli vetreyttänyt vartaloaan aamuisin muutaman joogaliikkeen avulla. Hän huokaisi syvään ja pohti Toomaksen hänelle antamaa tehtävää.